

I. Program nauczania historii w klasach IV - VIII szkoły podstawowej "Wczoraj i dziś", Nowa Era, Tomasz Maćkowski.

II. Wymagania edukacyjne z historii w klasie 8.

Konieczne	Podstawowe	Rozszerzające	Dopełniające	Wykraczające
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Celująca
Rozdział I: II wojna światowa.				
Podstawa programowa: XXXII.1,2,3,5; XXXIII.1,2,3,5.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu wojny. Charakteryzuje uczestnicy, cele i charakter wojny. Zna założenia planu „Barbarossa” – etapy działań wojennych. Charakteryzuje postawy społeczeństw europejskich wobec okupanta (od kolaboracji po ruch oporu). Charakteryzuje zbrodnie hitlerowskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje prowokacje niemieckie i ich znaczenie – kampania wrześniowa i jej przebieg (bitwa graniczna, obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem, bitwa nad Bzurą. Zna znaczenie terminów: <i>blitzkrieg</i>, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje wypowiedzenie wojny Niemcom przez Wielką Brytanię i Francję („dziwna wojna” na Zachodzie) – wkroczenie wojsk radzieckich na ziemię Rzeczypospolitej – ewakuacja władz państwowych do Rumunii i ich internowanie – bilans polskiej wojny obronnej (ofiary wśród ludności cywilnej, straty wojsk polskich i niemieckich). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia oraz sytuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne). przedstawia oraz sytuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne). wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi. charakteryzuje politykę Niemiec na terenach okupowanej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej opisuje i omawia etapy wojny obronnej i wskazuje na mapach położenia stron podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np.: obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną,

<p>na okupowanych terenach.</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje – lądowanie aliantów na Sycylii i w kontynentalnych Włoszech (bitwa o Monte Cassino). Zna Karta atlantycka i jej znaczenie. 	<p><i>bitwa graniczna, polskie Termopile, „dziwna wojna”, internowanie.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje ekspansja Związku Radzieckiego – wojna z Finlandią, aneksja państw bałtyckich. Zna znaczenie terminów: <i>wojna zimowa, kolaboracja, Linia Maginota, operacja „Lew morski”</i>. Zna stosunek ludności cywilnej do niemieckiego okupanta – znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, wielka wojna ojczyźniana, operacja „Cytadela”. Zna znaczenie terminów: <i>okupacja, kolaboracja, eksterminacja, ruch oporu, polityka rasowa, getto, Generalny Plan Wschodni, ostateczne rozwiązanie kwestii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje podbój Europy przez hitlerowskie Niemcy – zajęcie Danii, Norwegii, Belgii, Holandii i Luksemburga – wojna Niemiec z Francją – podbój i okupacja Francji, utworzenie państwa Vichy – bitwa o Anglię – walki na Bałkanach. Charakteryzuje przełomowe momenty i decydujące bitwy kampanii radzieckiej – blokada Leningradu, bitwa pod Moskwą, bitwa pod Stalingradem, bitwa na Łuku Kurskim – stosunek ludności cywilnej do niemieckiego okupanta. Charakteryzuje polityka okupanta niemieckiego wobec podbitych narodów (eksterminacja, deportacje, wysiedlenia, roboty 	<p>Europy; przedstawia zagładę Żydów i eksterminację innych narodów; zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z Holocaustu.</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia oraz sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi. metody prowadzenia działań wojennych przez hitlerowskie Niemcy (naloty na ludność i obiekty cywilne, pacyfikacje, egzekucje, obozy dla jeńców wojennych). Opisuje walki w Afryce Północnej od 1940 do 1944 r. (oblężenie Tobruku, bitwa pod El-Alamejn). Opisuje walki w Afryce Północnej od 	<p>obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem, bitwa nad Bzurą.</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia oraz sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne) – wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi. przedstawia oraz sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi wymienia główne decyzje konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam)– przedstawia bezpośrednie skutki II wojny światowej, w tym problem zmiany
--	---	---	--	---

	<p><i>żydowskiej, Holocaust, obozy zagłady, obozy koncentracyjne, szmalcownicy.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>pakt trzech, wilcze stada.</i> • Opisuje walki w Afryce Północnej od 1940 do 1944 r. (oblężenie Tobruku, bitwa pod El-Alamejn). • Zna znaczenie terminów: <i>pakt trzech, wilcze stada.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>operacja „Overlord”, taktyka „żabich skoków”, kamikaze.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>Karta atlantycka, Wielka Trójka, porządek jaltański.</i> 	<p>przymusowe) – obozy koncentracyjne i obozy zagłady – założenia polityki rasowej III Rzeszy – Holocaust – postawy ludności wobec zagłady Żydów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje ekspansja Japonii w Azji – wojna japońsko-amerykańska – atak Japończyków na Pearl Harbor, zmagania na Pacyfiku w latach 1941–1943, bitwa o Midway – wojna na Atlantyku w latach 1941– 1943. • Charakteryzuje pomoc Stanów Zjednoczonych dla państw walczących w pierwszych latach wojny – ogłoszenie Deklaracji Narodów Zjednoczonych – okoliczności powstania Wielkiej Koalicji – cele i zasady polityczne współdziałania wielkich mocarstw – współpraca brytyjsko- 	<p>1940 do 1944 r. (oblężenie Tobruku, bitwa pod El-Alamejn).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje – ekspansja Japonii w Azji – wojna japońsko-amerykańska – atak Japończyków na Pearl Harbor, zmagania na Pacyfiku w latach 1941–1943, bitwa o Midway – wojna na Atlantyku w latach 1941– 1943. • Opisuje ądowanie w Normandii i walki na froncie zachodnim (operacja „MarketGarden”, bitwa w Ardenach) – ofensywa wojsk radzieckich na froncie wschodnim w latach 1944–1945 – zdobycie Berlina i kapitulacja Niemiec – ofensywa Stanów Zjednoczonych na Pacyfiku w 1945 r. – zbombardowanie 	<p>granic i przesiedleń ludności.</p>
--	---	---	--	---------------------------------------

		amerykańska i jej znaczenie (spotkania w Casablance i Quebecu) – konferencje Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie – główni uczestnicy i postanowienia.	Hiroszimy i Nagasaki, kapitulacja Japonii.	
Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej.				
Podstawa programowa: XXXIII.2; XXXIV.1,2,3,5; XXXV.1,2,3,4.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podział ziem polskich przez okupantów na mocy niemiecko-radzieckiego traktatu o granicach i przyjaźni z września 1939 r. oraz po czerwcu 1941 r.. • Opisuje powstanie rządu polskiego na wychodźstwie – założenia programowe rządu gen. W. Sikorskiego. • Charakteryzuje partyzantka powrześniowa i pierwsze organizacje konspiracyjne – powstanie Polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>Generalne Gubernatorstwo, volkslista, akcja AB, obóz koncentracyjny, obóz zagłady, getto, prasa gadzinowa, granatowa policja, paszportyzacja, sowietyzacja, deportacja, indoktrynacja.</i> • Charakteryzuje powstanie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie – wojsko polskie we Francji – walki o Narwik – Polskie Siły Zbrojne w Wielkiej Brytanii – 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje polityka okupacyjna III Rzeszy wobec Polaków na ziemiach wcielonych do Niemiec i w Generalnym Gubernatorstwie. • Podaje przykłady przykłady różnych form eksterminacji Polaków przez Niemców – w tym zbrodni masowych, represji wobec przedstawicieli inteligencji, obozy koncentracyjne i zagłady, tworzenie gett, wysiedlenia, przesiedlenia, wyzysk 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów. • charakteryzuje politykę Niemiec na terenach okupowanej Europy; przedstawia zagładę Żydów i eksterminację innych narodów; zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z Holokaustu. • porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce • wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich (Palmiry, Katyń, kaźń profesorów lwowskich . • przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu RP na wychodźstwie • umieszcza w czasie i przestrzeni działania polskich formacji na różnych frontach i

<p>Państwa Podziemnego – struktura, cele i metody działania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia postawy ludności polskiej wobec okupantów niemieckich i radzieckich – życie społeczne pod okupacją – eksterminacja polskich Żydów. • Wie czym był układ Sikorski–Majski – jego postanowienia i realizacja. • Opisuje plan „Burza” – cele i założenia – realizacja planu „Burza” na Kresach Wschodnich. • ocena powstania warszawskiego. • Opisuje – sprawa polska w latach 1944–1945 – postanowienia konferencji jałtańskiej i poczdamskiej. 	<p>powstanie I Korpusu Polskiego, udział polskiego lotnictwa w bitwie o Anglię – działania polskiej marynarki wojennej –</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie terminów: <i>rząd na uchodźstwie, Rada Narodowa.</i> • Opisuje działalność konspiracyjna – sabotaż, dywersja, prasa podziemna, tajne nauczanie – ZWZ i AK – organizacja, cele i działalność – struktury militarne polskich ugrupowań politycznych w okresie okupacji. • Zna znaczenie terminów: <i>Delegat Rządu RP na Kraj, Polskie Państwo Podziemne, Służba Zwycięstwu Polski, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, sabotaż, dywersja, Kedyw, Szare Szeregi, Bataliony Chłopskie.</i> 	<p>ekonomiczny, polityka wynaradawiania – polityka ZSRR wobec Polaków – sfalszowanie wyborów do zgromadzeń ludowych, wcielenie ziem polskich do republik radzieckich, paszportyzacja, terror stalinowski, deportacje, polityka wynaradawiania – zbrodnia katyńska.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje Armia Polska w ZSRR – powstanie armii Andersa, ewakuacja na Bliski Wschód – udział Polaków w walkach w Afryce – ujawnienie zbrodni katyńskiej – zerwanie stosunków ZSRR z polskim rządem na uchodźstwie – katastrofa w Gibraltarze i jej polityczne skutki – objęcie funkcji premiera przez S. Mikołajczyka – 	<p>okupowanej Polsce wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich Zamojszczyzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i rozmiary konfliktu polskoukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich. • wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów i Związku Sowieckiego wobec powstania • umieszcza w czasie i przestrzeni działania polskich formacji na różnych frontach i obszarach toczącej się wojny • przedstawia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów (rola Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. 	<p>obszarach toczącej się wojny</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej • przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu RP na uchodźstwie • umieszcza w czasie i przestrzeni działania polskich formacji na różnych frontach i obszarach toczącej się wojny • przedstawia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej
---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia postawy Polaków i polskiego podziemia wobec eksterminacji Żydów – powstanie w getcie warszawskim – działania niemieckie na Zamojszczyźnie – konflikty etniczne na Kresach Wschodnich – rzeź wołyńska – znaczenie terminów: <i>eksterminacja, Żegota, Żydowska Organizacja Bojowa, UPA.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>układ Sikorski– Majski, armia gen. Andersa, kościuszkowcy, Gwardia Ludowa, Krajowa Rada Narodowa.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>linia Gustawa, proces szesnastu.</i> 	<p>działalność polskich komunistów w ZSRR i powstanie tam pierwszych polskich oddziałów – działalność komunistów na ziemiach polskich – powstanie PPR i Krajowej Rady Narodowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia poczdamskiej – utworzenie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej – rozwiązanie AK – proces szesnastu – udział polskich wojsk w walkach na froncie zachodnim w latach 1944–1945 – okoliczności powstania oraz szlak bojowy 1. i 2. Armii Wojska Polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje ogłoszenie Manifestu PKWN – decyzja o wybuchu powstania – powstanie warszawskie – przebieg walk i kapitulacja. • Opisuje skutki polityczne, militarne i społeczne powstania warszawskiego – postawy aliantów wobec powstania warszawskiego. 	
<p>Rozdział III: Świat po II wojnie światowej. Podstawa programowa: XXXVI.1,2,3,5,6,7,9.</p>				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje konferencja w Poczdamie i jej postanowienia – traktat paryski z 1947 r. – bilans II wojny światowej. • Charakteryzuje podział Niemiec na strefy okupacyjne. • Opisuje ZSRR po II wojnie światowej – rola polityczna i militarna, powojenny terror. • Charakteryzuje kryzys systemu kolonialnego po II wojnie światowej – proces dekolonizacji – cechy charakterystyczne i konsekwencje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>reparacje powojenne, procesy norymberskie, Karta Narodów Zjednoczonych, zimna wojna, żelazna kurtyna, doktryna Trumana, plan Marshalla, pakt północnoatlantycki.</i> • Charakteryzuje II kryzys berliński i budowa muru berlińskiego • znaczenie terminów: <i>denazyfikacja, dekartelizacja, demokratyzacja, decentralizacja, Sojusznicza Rada Kontroli, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, powstanie berlińskie, mur berliński.</i> • Wymienia sposoby przejmowania władzy przez komunistów w państwach Europy Środkowej – sowietyzacja państw bloku wschodniego – 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia – procesy norymberskie – powstanie ONZ – zmierzch dawnych mocarstw – pozycja Stanów Zjednoczonych i ZSRR na arenie międzynarodowej – podział Europy – żelazna kurtyna – geneza i przejawy zimnej wojny – doktryna Trumana, powstanie NATO i Układu Warszawskiego – ekspansja komunizmu w Europie – plan Marshalla i jego skutki dla Europy. • Opisuje powojenna polityka mocarstw wobec Niemiec – powstanie Bizonii – I kryzys berliński i blokada Berlina Zachodniego – utworzenie RFN i NRD – powstanie berlińskie w czerwcu 1953 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje okoliczności powstania NRD i RFN • – wymienia konflikty doby zimnej wojny, [...] omawia skutki blokady Berlina [...] • – omawia sytuację w ZSRR i państwach jego strefy wpływów. • omawia sytuację w ZSRR i państwach jego strefy wpływów z uwzględnieniem wydarzeń na Węgrzech w 1956 roku. • wymienia konflikty doby zimnej wojny, w tym wojny w Korei • omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej • określa przyczyny, umieszcza w czasie i przestrzeni procesy dekolonizacyjne i ocenia ich następstwa. • Opisuje śmierć J. Stalina i walka o władzę – XX zjazd KPZR i referat N. Chruszczowa – przejawy odwilży w 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych • wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny • wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego, charakteryzując oba bloki polityczno-wojskowe.
---	--	--	---	--

	<p>powołanie Kominformu i jego rola – powstanie Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>kult jednostki, taktyka salami, demokracja ludowa, realny socjalizm.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>odwilż, tajny referat.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>„wielki skok”, rewolucja kulturalna, czerwona książeczka, „brudna wojna”, Vietcong, Czerwoni Khmerzy.</i> • Opisuje ruch państw niezaangażowanych – problemy krajów Trzeciego Świata • – znaczenie terminów: <i>mocarstwa kolonialne, system kolonialny, dekolonizacja, neokolonializm, Trzeci Świat, państwa niezaangażowane,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje wojna w Korei – przyczyny, przebieg i skutki – wojna domowa w Chinach – proklamowane powstania ChRL – cechy charakterystyczne chińskiego komunizmu – „wielki skok” i rewolucja kulturalna – polityka międzynarodowa ChRL. 	<p>państwach bloku wschodniego – powstanie węgierskie w 1956 r. – ZSRR pod rządami N. Chruszczowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia proces dekolonizacja Azji – uzyskanie niepodległości przez Indie – konflikt indyjsko-pakistański – procesy dekolonizacyjne w Afryce – wpływ zimnej wojny na proces dekolonizacji. 	
--	---	---	---	--

kryzys sueski, Rok Afryki, apartheid.

**Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej.
Podstawa programowa: XXXVII.1,2,3; XXXIX.1,2,3,4.**

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wskazuje na mapie nowe granice Polski.• Opisuje – powierzchnia i ludność Polski po 1945 r. – skala zniszczeń wojennych – przesiedlenia ludności – odbudowa kraju.• Opisuje proces przejmowania pełnej kontroli politycznej przez komunistów – utworzenie PZPR – zmiany w wojsku i rozbudowa aparatu bezpieczeństwa.• Charakteryzuje działalność podziemnie niepodległościowego – wystąpienia robotnicze.• Opisuje polityka gospodarcza i	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zna utrwalanie władzy komunistów – znaczenie terminów: <i>Ziemie Odzyskane, podziemie niepodległościowe, żołnierze wyklęci, referendum, pogrom, Blok Demokratyczny, „cuda nad urną.</i>• Zna znaczenie terminów: <i>reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, „bitwa o handel”, PGR.</i>• Opisuje uchwalenie konstytucji w 1952 r. – kult jednostki, sowietyzacja kultury, socrealizm.• Zna znaczenie terminów: <i>odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, PZPR, sowietyzacja, stalinizacja, socrealizm, kult</i>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• Omawia walka z opozycją polityczną i podziemiem niepodległościowym• – sytuacja Kościoła katolickiego• referendum z 1946 r.• pogrom kielecki• kampania przedwyborcza i wybory z 1947 r.• Sejm Ustawodawczy i uchwalenie małej konstytucji• utrwalanie władzy komunistów;• charakteryzuje reforma rolna i próby kolektywizacji wsi – nacjonalizacja przemysłu – „bitwa o handel” – industrializacja kraju – początki gospodarki planowej – założenia planów 3-letniego i 6-	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawia przemiany ustrojowe, gospodarczo społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu.• – omawia system terroru stalinowskiego w Polsce i ocenia jego skutki.• wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca 1956 roku oraz znacznie wydarzeń październikowych 1956 roku.• opisuje system władzy w latach 60. w PRL i formy uzależnienia od ZSRR• – charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego z uwzględnieniem specyfiki czasów gomułkowskich;	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów referendum ludowe, wybory w 1947 roku)• charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz ze szczególnym uwzględnieniem oporu zbrojnego (żołnierze niezłomni• omawia system terroru stalinowskiego w Polsce i ocenia jego skutki.• przedstawia i sytuuje w czasie różnorodność przyczyn kryzysów społecznych 1968, 1970 i ich konsekwencje;• wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla
--	--	--	--	--

<p>zagraniczna W. Gomułki.</p>	<p><i>jednostki, nomenklatura, ZMP.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje stalinowski terror – represje wobec podziemia niepodległościowego. • Zna znaczenie terminów: stalinizm, odwilż, frakcja partyjna, aparat bezpieczeństwa, puławianie, natolińczycy, poznański Czerwiec. • Zna znaczenie terminów: <i>mała stabilizacja, List 34, obchody milenium, list duszpasterski biskupów, komandosi, Marzec '68, Grudzień '70.</i> 	<p>letniego oraz ich realizacja – społeczne i gospodarcze koszty uprzemysłowienia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje początek odwilży w Polsce po śmierci J. Stalina – XX Zjazd KPZR i jego wpływ na sytuację polityczną w Polsce – walka frakcji wewnątrz PZPR – przyczyny wybuchu niezadowolenia społecznego w czerwcu 1956 r. w Poznaniu – przebieg poznańskiego Czerwca i jego skutki (reakcja władz i społeczeństwa) – polski Październik 1956 – zmiany w PZPR, przejęcie władzy przez W. Gomułkę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje indoktrynacja, propaganda, monopolizacja informacji – walka z Kościołem katolickim, próby jego podporządkowania władzy – życie społeczne i polityczne w okresie stalinowskim. • Zna cechy charakterystyczne małej stabilizacji – wokół milenium – konflikt władz z Kościołem katolickim – przejawy opozycji wobec rządów W. Gomułki – przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń marcowych w 1968 r. – przyczyny, przebieg i skutki Grudnia'70 – odsunięcie W. Gomułki od władzy. 	<p>stosunków politycznych i społecznych.</p>
<p>Rozdział V: Świat w II połowie XX wieku. Podstawa programowa: XXXVI.5,7,8,10,11,12,13.</p>				
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • opisuje polityka Stanów Zjednoczonych po wojnie koreańskiej – doktryna Eisenhowera – przyczyny, przebieg i skutki kryzysu kubańskiego. • Opisuje sytuacja geopolityczna na Bliskim Wschodzie po II wojnie światowej – powstanie państwa Izrael. • Zna rozwój gospodarczy Europy Zachodniej. • Opisuje zmiany obyczajowe, nowe tendencje w kulturze i modzie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: doktryna Eisenhowera, inwazja w Zatoce Świń, segregacja rasowa. • Zna znaczenie terminów: <i>Bliski Wschód, problem palestyński, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, rewolucja islamska, OWP, rewolucja islamska, muzułmańscy fundamentaliści.</i> • Zna struktury unijne i ich znaczenie – <i>znaczenie terminów: plan Schumana, EWWiS, EWG, Euratom, Komisja Europejska, Unia Europejska, Parlament Europejski, układ z Schengen.</i> • Zna znaczenie terminów: komercjalizacja, feminizm, dzieci kwiaty, ruch hipisowski, terroryzm, nauka społeczna 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje życie polityczne w Stanach Zjednoczonych (prezydentura J.F. Kennedy’ego, proces równouprawnienia ludności afroamerykańskiej) – wojna w Wietnamie – okres odprężenia w stosunkach Wschód– Zachód – KBWE – uczestnicy, decyzje i skutki. • Charakteryzuje konflikt Izraela z państwami arabskimi – problem palestyński – wojna sześciodniowa i wojna Jom Kippur – Bliski Wschód jako teren rywalizacji mocarstw – rewolucja islamska w Iranie – wojna iracko-irańska – I wojna w Zatoce Perskiej. • Charakteryzuje ruchy kontestatorskie – terroryzm lewacki – ruchy kobiece – walka z segregacją rasową – 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cele i główne etapy rozwoju Unii Europejskiej; • opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej; • omawia sytuację w ZSRR i państwach jego strefy wpływów z uwzględnieniem wydarzeń i w Czechosłowacji w 1968 roku; • charakteryzuje umacnianie się systemu demokratycznego w Europie Zachodniej – początki integracji europejskiej – traktaty rzymskie i powstanie wspólnot europejskich – etapy rozszerzania się EWG – polityczna integracja Europy Zachodniej – powstanie Unii Europejskiej – struktury unijne i ich znaczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia konflikty doby zimnej wojny w Wietnamie oraz omawia skutki kryzysu kubańskiego. • opisuje przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie • wymienia konflikty doby zimnej wojny, w tym wojny w Afganistanie • – wyjaśnia przyczyny oraz lokalizuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu ZSRR na przełomie lat 80. i 90., a także wyjaśnia jego następstwa • – charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie ŚrodkowoWschodniej w latach 1989– 1991
---	---	---	---	---

	<p>Kościół katolicki, ruch ekumeniczny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>doktryna Breżniewa, praska wiosna, wyścig zbrojeń.</i> • Zna znaczenie terminów: opozycja, pierestrojka, głośność, Wspólnota Niepodległych Państw, komitety helsińskie, Karta 77, Jesień Ludów, aksamitna rewolucja 	<p>laicyzacja społeczeństw zachodnich – Sobór Watykański II .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje wkroczenie wojsk radzieckich do Afganistanu – ZSRR w latach 80. XX w. – objęcie rządów w ZSRR przez M. Gorbaczowa – problemy gospodarcze państw demokracji ludowej i wzrost znaczenia sił opozycyjnych w bloku państw komunistycznych – Jesień Ludów – przebieg i skutki – zjednoczenie Niemiec, podział Czechosłowacji, rozpad Jugosławii – kryzys wewnętrzny w ZSRR – przejęcie władzy przez B. Jelcyna – rozpad ZSRR – problemy gospodarcze i społeczne państw postkomunistycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje ZSRR pod rządami L. Breżniewa – interwencja wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji – wyścig zbrojeń – • pozycja ZSRR na świecie 	
--	---	--	--	--

Rozdział VI: Polska w II połowie XX wieku.

Podstawa programowa: XXXIC.1,2,3,4,5,7,8; XL.2,3; XLII.1.

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje kryzys PRL pod koniec lat 70. – strajki robotnicze w lecie 1980 r. – przyczyny sukcesu strajkujących. • Opisuje przyczyny wprowadzenia stanu wojennego – gen. W. Jaruzelski I sekretarzem PZPR. • Charakteryzuje – nieudane próby reform gospodarczych. • Wyjaśnia realizacja koncepcji „wasz prezydent, nasz premier” – wybór gen. W. Jaruzelskiego na prezydenta, powstanie rządu T. Mazowieckiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: Czerwiec’76, konklawe. • Zna rozwój opozycji politycznej – powstanie KOR, ROPCiO, WZZ – powstanie KPN – ruch studencki – SKS – funkcjonowanie drugiego obiegu – <i>znaczenie terminów: KOR, ROPCiO, KPN, drugi obieg.</i> • Opisuje podpisanie porozumień sierpniowych – powstanie NSZZ „Solidarność” – <i>znaczenie terminów: porozumienia sierpniowe, 21 postulatów, stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, pacyfikacja kopalni „Wujek”.</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje – okoliczności przejścia władzy przez E. Gierka – założenia polityki wewnętrznej i zagranicznej E. Gierka – polityka gospodarcza w czasach E. Gierka – reforma administracyjna – zmiany w konstytucji PRL – narastanie kryzysu gospodarczego wystąpienia robotników w czerwcu 1976 r. – wybór kardynała K. Wojtyły na papieża i jego pierwsza pielgrzymka do Polski. • Charakteryzuje wprowadzenie stanu wojennego – represje reżimu w okresie stanu wojennego – pacyfikacje strajków, internowanie – postawy społeczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i sytuje w czasie różnorodność przy-czyn kryzysów społecznych 1976 i ich konsekwencje • – wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych • przedstawia rolę Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne • opisuje narodziny i działania opozycji politycznej 1976–1980. • wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r. • – charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” • wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje system władzy w latach 70. w PRL i formy uzależnienia od ZSRR • charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego z uwzględnieniem specyfiki czasów [...] gierkowskich.
--	--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, pacyfikacja, godzina milicyjna, internowanie.</i> • Opisuje – wybory czerwcowe w 1989 r. – znaczenie terminów: <i>Komitet Obywatelski „Solidarność”, obrady Okrągłego Stołu, lista krajowa, wybory czerwcowe, sejm kontraktowy, Obywatelski Klub Parlamentarny.</i> • Zna znaczenie terminów: <i>hiperinflacja, plan Balcerowicza, denominacja, prywatyzacja, gospodarka wolnorynkowa, polityka „grubej kreski”.</i> 	<p>polskiego w okresie stanu wojennego – konsekwencje wprowadzenia stanu wojennego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje ostatnie lata PRL (zabójstwo księdza J. Popiełuszki, strajki w 1988 r.) – pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny – obrady i postanowienia Okrągłego Stołu. • Opisuje przemiany ustrojowe – hiperinflacja i reformy gospodarcze L. Balcerowicza – gospodarcze i społeczne skutki reform – polityka „grubej kreski” – ustąpienie gen. W. Jaruzelskiego, wybór na prezydenta L. Wałęsy. • 	<p>wojennego, opisuje jego przebieg i konsekwencje</p> <ul style="list-style-type: none"> • – przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, fenomen oporu społecznego • – przedstawia rolę Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne • – wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia Okrągłego Stołu, przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia • opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989– 1997 • charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90. • wyjaśnia przyczyny napięć społecznych 	
--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i sytuuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu Układu Warszawskiego i odzyskanie suwerenności przez Polskę 	
Rozdział VII: Polska, Europa i świat na przełomie XX i XXI wieku. Podstawa programowa: XXXCI.13; XLI.1,2,3; XLII.2.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje – ład europejski i światowy po rozpadzie państw bloku wschodniego – ważniejsze konflikty zbrojne współczesnego świata. • Charakteryzuje pierwsze demokratyczne wybory do parlamentu, uchwalenie małej konstytucji w 1992 r.. • Charakteryzuje przyczyny wstąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej – droga Polski do przystąpienia do struktur NATO. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna znaczenie terminów: <i>NAFTA, Al-Kaida, fundamentalizm islamski, WTC, II wojna w Zatoce Perskiej, masakra na placu Tiananmen.</i> • Zna znaczenie terminów: „wojna na górze”, <i>lustracja, dekomunizacja.</i> • Opisuje nowe środki komunikacji i przekazu informacji – cechy współczesnej kultury – rozwój turystyki i wypoczynku – rozwój gospodarki – znaczenie terminów: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje współczesnego świata – interwencje zbrojne Stanów Zjednoczonych i ich konsekwencje polityczno-militarne – atak na WTC w 2001 r. – ogłoszenie wojny z terroryzmem – przemiany na Dalekim Wschodzie, wzrost znaczenia gospodarczego strefy azjatyckiej – konflikty na terenie byłego ZSRR; • Opisuje drogę Polski do przystąpienia do UE – znaczenie wstąpienia Polski do 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do NATO w 1999 r. • wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do Wspólnoty (Unii) Europejskiej w 2004 • opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej • wycofanie wojsk radzieckich z Polski – spory polityczne i bilans rządów po 1991 r. – uchwalenie Konstytucji III Rzeczypospolitej – polityka gospodarcza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • – opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989– 1997 • – charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90. • wyjaśnia przyczyny napięć społecznych;

<ul style="list-style-type: none"> Wymienia – zagrożenia ekologiczne – wzrost kontrastów społecznych, zderzenie cywilizacji i rodzące się konflikty. 	<p>globalizacja, Internet, telefonia komórkowa, popkultura, amerykanizacja.</p> <ul style="list-style-type: none"> Definiuje terroryzm – migracje – aktualne konflikty na świecie – znaczenie terminu terroryzm. 	<p>NATO i Unii Europejskiej – misja w Afganistanie i Iraku.</p>		
---	---	---	--	--

III. Dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia.

Podstawa programowa

Uczniowie z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim realizują tę samą podstawę programową, co ich sprawni rówieśnicy. Nauczyciele mają obowiązek dostosować wymagania edukacyjne (niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (półrocznych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania) do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom. Stosowane przez nauczyciela metody, formy i środki dydaktyczne muszą być adekwatne do indywidualnych możliwości i potrzeb psychofizycznych uczniów.

Indywidualne dostosowanie wymagań z przedmiotu historia dla ucznia z niepełnosprawnością w stopniu lekkim

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości ucznia dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- stosowanie ćwiczeń doskonalących szybkość i precyzyjność spostrzegania,
- zwracanie szczególnej uwagi na odróżnianie istotnych szczegółów,

- wydłużanie czasu na zrozumienie prezentowanych treści materiału,
- przekazywanie treści za pomocą konkretów uwzględniając krótkotrwały okres koncentracji,
- podawanie atrakcyjnego wizualnie materiału mniejszymi partiami,
- wykorzystanie w pracy z uczniem jego dobrego poziomu pamięci operacyjnej oraz uwzględnianie wolnego tempa uczenia się.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- wydłużanie czasu na opanowanie materiału,
- uwzględnianie problemów z funkcją pamięci logicznej i abstrahowania,
- angażowanie ucznia do wypowiedzi ustnej uporządkowanej,
- formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń w pracach klasowych, kartkówkach i testach;

3. Zasad oceniania:

- ocenianie wkładu pracy w wykonanie ćwiczeń,
- stosowanie zasady oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego,
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty,
- ograniczanie w wypowiedzianiu się na określony temat do kilku prostych zdań,
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze,

Kryteria oceniania:

CELUJĄCY:

- wiedza na poziomie znacznie przekraczającym wymagania programowe,
- pełne rozumienie wiadomości programowych i na ich podstawie operowanie treściami programowymi,
- samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą historyczną w teorii i praktyce,

- odpowiedzi ustne i pisemne świadczące o opanowaniu wiedzy we właściwym zakresie problemowym,
- posługiwanie się poprawnym językiem historycznym,
- swobodne operowanie faktami, dostrzeganie między nimi związków, ukazywanie związków między zjawiskami z różnych dziedzin życia,
- aktywność na lekcjach,
- systematyczność i pilność w nauce.

BARDZO DOBRY

- materiał został opanowany we właściwym zakresie problemowym,
- samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą historyczną w teorii i praktyce (odpowiedzi nie wychodzą poza obowiązujący program nauczania),
- duża szczegółowość w przedstawianiu faktów historycznych,
- podejmowanie samodzielnej oceny zjawisk i faktów historycznych,
- duża aktywność na zajęciach,
- w pracach pisemnych i w wypowiedziach ustnych właściwe używanie terminologii historycznej,
- systematyczność i pilność w nauce.

DOBRY

- materiał nie został w pełni opanowany i rozumiany,
- materiał opanowany w zakresie podstaw programowych,
- w odpowiedziach ustnych lub pisemnych występują drobne błędy rzeczowe i merytoryczne,
- ograniczona umiejętność analizy problemu,
- poprawne stosowanie słownictwa i terminologii historycznej,

- poprawne rozumienie i stosowanie pojęć historycznych,
- poprawne przedstawianie związków przyczynowo-skutkowych,
- uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych.

DOSTATECZNY

- materiał został opanowany i zrozumiany w niewielkim stopniu,
- odpowiedzi ustne i pisemne tylko częściowo odpowiadają podstawowym zagadnieniom,
- zdarza się błędne używanie terminologii historycznej,
- sporadyczne używanie właściwych pojęć,
- brak własnej oceny wydarzeń,
- niesamodzielność i odtwórczość w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych,
- bierna postawa na zajęciach,
- w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych ubogie słownictwo, błędne stosowanie terminologii historycznej.

DOPUSZCZAJĄCY

- materiał został opanowany tylko w zakresie podstawowych wiadomości,
- ograniczone, częściowe przedstawianie pojęć historycznych,
- poprawne rozumienie treści programowych przy znacznej pomocy nauczyciela,
- niewielkie umiejętności posługiwania się wiedzą w teorii i w praktyce,
- zaburzona umiejętność wskazywania związków przyczynowo-skutkowych,
- liczne błędy w rozumieniu i używaniu pojęć historycznych,

- umiejętność właściwego doboru materiału, ograniczenie się do jednej płaszczyzny,
- częściowe odwrócenie procesu historycznego,
- ubogie słownictwo, pełne uproszczeń i nieścisłości,
- sporadyczna aktywność na lekcjach,
- sporadyczne przygotowywanie się do zajęć,
- odpowiedzi pisemne i ustne w dużej części nie na temat.

NIEDOSTATECZNY

- materiał nie został opanowany nawet w zakresie wiadomości podstawowych mimo znacznej pomocy nauczyciela,
- nieznanomość podstawowych faktów z zakresu historii,
- brak umiejętności i stosowania wiedzy w teorii i praktyce,
- błędne rozumienie pojęć, niewłaściwe ich stosowanie,
- prace pisemne i odpowiedzi ustne nie na temat,
- niewypełnianie poleceń nauczyciela,
- brak odrobionych prac domowych,
- brak aktywności na lekcjach.

Dostosowanie wymagań z przedmiotu historia dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

Dysgrafia

- uczeń powinien siedzieć blisko nauczyciela,
- monitorowanie pracy ucznia (notatki, ćwiczenia),
- precyzyjne formułowanie poleceń,

- dopuszczenie pisma drukowanego oraz prac na komputerze,
- możliwość odczytania pracy domowej w przypadku niewyraźnego pisma,
- umożliwienie zaliczenia części materiału w formie ustnej.

Dysortografia

- monitorowanie pracy ucznia (notatki, ćwiczenia),
- precyzyjne formułowanie poleceń,
- poprawność ortograficzna nie wpływa na ocenę,
- umożliwienie zaliczenia części materiału w formie ustnej.

Dysleksja

- uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat,
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać,
- częściej powtarzać i utralać materiał,
- podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie,
- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania,
- różnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia,
- przeprowadzać sprawdziany ustne z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe.

Inteligencja niższa niż przeciętna

- w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi),
- podobnie postępować przy powtórkach,
- pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie),
- chwalenie za najmniejszy wysiłek,
- docenianie najmniejszego wkładu pracy,
- wskazywanie najważniejszych treści lekcji,
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- zezwolenie na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach.